

MARK HADDON

KENTSASAKAS JUHTUM
KOERAGA
ÖISEL AJAL

Inglise keelest tõlkinud Triin Tael

DRAAKON & KUU

Originaalteose pealkiri:
The Curious Incident of the Dog in the Night-time
Mark Haddon
Jonathan Cape
London

Copyright © 2003 by Mark Haddon

Tõlge eesti keelde © Triin Tael, 2003, 2018

Esmatrükk: Varrak 2003. Toimetanud Kirsti Sinissaar

Esimene Draakon & Kuu trükk

Kujundanud Leelo Märjamaa
Küljendanud Siiri Timmerman

Trükkinud Printon

ISBN 978-9949-574-16-2

Draakon & Kuu
Viru 16, pk 1a, 10140 Tallinn
www.draakonkuu.com

See raamat on pühendatud Sosile

Aitäh Kathryn Heymanile, Clare Alexanderile,
Kate Shaw'le ja Dave Cohenile

2

Kell oli 7 minutit üle südaöö. Koer lamas proua Shearsi maja ees keset muruplatsi rohu peal. Tema silmad olid kinni. Paistis, nagu jookseks ta külili, nagu koerad ikka jooksevad, kui nad mõtlevad unes, et ajavad kassi taga. Aga see koer ei jooksnud ega maganud. See koer oli surnud. Koerast turritas välja mullahark. Hargi harud pidid olema läinud koerast täitsa läbi maa sisse, sest hark polnud ümber kukkunud. Otsustasin, et ilmselt oli koer tapetud hargiga, sest mingeid teisi haavu ma ei näinud ja ma ei usu, et sa torkaksid koera sisse mullahargi, kui ta on surnud mingil teisel põhjusel, näiteks vähi või autoavarii tagajärjel. Aga selles ei võinud ma kindel olla.

Astusin proua Shearsi väravast sisse ja sulgesin selle enda järel. Astusin tema murule ja põlvitasin koera kõrvale. Panin käe koera koonu peale. See oli ikka veel soe.

Koera nimi oli Wellington. Ta kuulus proua Shearsile, kes oli meie sõber. Proua Shears elas teisel pool teed, kaks maja vasakule.

Wellington oli puudel. Mitte selline väike puudel, kellel on soeng peas, vaid suur puudel. Tal oli must lokkis karv, aga kui sa lähemale läksid, nägid, et nahk karva all on hästi kahvatu kollane nagu kanal.

Paitasin Wellingtoni ja mõtlesin, kes küll on ta tapnud ja miks.

3

Minu nimi on Christopher John Francis Boone. Ma tean kõiki maailma maid ja nende pealinnasid ja iga algarvu kuni 7507ni.

Kui ma Siobhaniga tuttavaks sain, näitas ta mulle sellist pilti

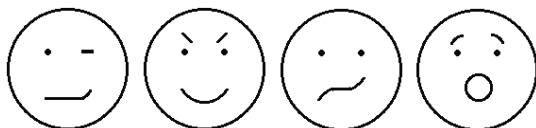
ja ma teadsin, et see tähendab “kurba”, ja mul oli just selline tunne, kui ma leidsin surnud koera.

Siis näitas ta mulle sellist pilti

ja ma teadsin, et see tähendab “õnnelikku”, nagu siis, kui ma loen “Apollo” kosmoseretkedest või kui ma olen kell kolm või neli öösel ikka veel üleval ja võin mööda tänavat edasi-tagasi jalutada ja teha nägu, et ma olen ainus inimene kogu maailmas.

Siis ta joonistas veel mõned pildid

aga ma ei osanud öelda, mida need tähendavad.

Lasin Siobhanil neid nägusid hästi palju joonistada ja kirjutada siis nende kõrvale, mida nad täpselt tähendavad. Hoidsin seda paberilehte taskus ja võtsin selle välja, kui ma ei saanud aru, mida keegi ütleb. Aga väga raske oli otsustada, milline nendest diagrammidest on kõige rohkem selle näo moodi, mida inimene tegi, sest inimeste näod liiguvad hästi kiiresti.

Kui ma rääkisin Siobhanile, et ma seda teen, võttis ta pliiatsi ja veel ühe lehe paberit ja ütles, et ilmselt tekitab see inimestes väga

tunde, ja hakkas siis naerma. Nii et ma rebisin selle esimese paberi puruks ja viskasin ära. Ja Siobhan palus vabandust. Ja kui ma nüüd aru ei saa, mida keegi ütleb, siis ma küsin, mida ta sellega mõtleb, või astun minema.

5

Tõmbasin hargi koera seest välja ja tõstsin koera endale sülle ja kallistasin teda. Tema hargiaukudest immitses verd.

Mulle meeldivad koerad. Sa saad alati aru, mida koer mõtleb. Tal on neli meeleolu. Õnnelik, kurb, tige ja keskendunud. Koerad on veel truud ja nad ei valeta, sest nad ei oska rääkida.

Ma olin koera 4 minutit kallistanud, kui ma kuulsin kisendamist. Tõstsin pilgu ja nägin proua Shearsi siseõuest minu poole jooksmas. Tal oli seljas pidžaama ja kodukittel. Tema varbaküüned olid heleroosaks värvitud ja tal polnud kingi jalas.

Ta karjus: “Mida kuradit sa mu koeraga teinud oled?”

Mulle ei meeldi, kui inimesed minu peale karjuvad. See tekitab minus hirmu, et nad kavatsevad mind lüüa või puudutada ja ma ei tea, mis saab.

“Lase koer lahti,” karjus ta. “Lase see kuradi koer lahti, isand jumal.”

Panin koera muru peale maha ja astusin 2 meetrit tagasi.

Ta kummardus maha. Arvasin, et ta võtab ise koera sülle, aga ei võtnud. Võib-olla ta märkas, kui palju verd seal on, ega tahtnud ennast ära määrida. Ta hakkas hoopis uuesti kisendama.

Panin käed kõrvadele ja sulgesin silmad ja kallutasin end ettepoole, kuni küürutasin, otsaesine vastu rohtu surutud. Rohi oli märg ja külm. See oli mõnus.

7

See on mõrvamõistatusromaan.

Siobhan ütles, et ma peaksin kirjutama midagi sellist, mida ma ise tahaksin lugeda. Enamjaolt loen ma teaduse- ja matemaatikaraamatuid. Päris romaanid mulle ei meeldi. Päris romaanides ütlevad inimesed selliseid asju nagu: "Ma olen raua- ja hõbedasooniline ning musta mulla juttidega. Ma ei oska tõmbuda kõvasti rusikasse, mida pigistavad need, kes ei sõltu ergutitest."¹ Mida see tähendab? Ma ei tea. Isa ka ei tea. Siobhan ja härra Jeavons ka ei tea. Ma olen nende käest küsinud.

Siobhanil on pikad blondid juuksed ja ta kannab rohelisest plastist prille. Ja härra Jeavons lõhnab seebi järele ja kannab pruune kingi, milles kummaski on umbes 60 tillukest ümmargust auku.

Aga mõrvamõistatusromaanid mulle meeldivad. Nii ma siis kirjutangi mõrvamõistatusromaan.

Mõrvamõistatusromaanis peab keegi välja selgitama, kes on mõrvar, ja siis ta kinni võtma. See nõuab peamurdmist. Kui see on hea peamurdmismäng, siis vahel jõuad vastuseni enne raamatu lõppu.

Siobhan ütles, et raamat peaks algama millegagi, mis köidaks inimeste tähelepanu. Sellepärast ma alustasingi koerast. Ma alustasin koerast ka sellepärast, et see juhtus minuga ja mul on raske ette kujutada asju, mis pole minuga juhtunud.

Siobhan luges esimest lehekülge ja ütles, et asjad on pisut teisiti. Ta pani selle sõna ülakomadesse, tehes esimese ja teise sõrmega vingerdavad jutumärgid. Ta ütles, et tavaliselt

¹ Ma leidsin selle raamatu linna raamatukogust, kui ema mu 1996. aastal linna peale viis.

tapetakse mõrvamõistatusromaanides inimene. Mina ütlesin, et **“Baskerville’ide koeras”** tapeti kaks koera, koer ise ja James Mortimeri spanjel, aga Siobhan ütles, et nemad polnud mõrvaohvrid, hoopis söör Charles Baskerville oli. Ta ütles, et see tuleb sellest, et lugejad hoolivad inimestest rohkem kui koertest, nii et kui raamatus tapetakse mõni inimene, siis lugejad tahavad edasi lugeda.

Ma ütlesin, et tahan kirjutada millestki tõelisest ja tean inimesi, kes on surnud, aga ei tea ühtki sellist inimest, kes oleks surma saanud, välja arvatud minu kooli Edwardi isa, härra Paulson, ja et see oli purilennukiõnnetus, mitte mõrv, ja päriselt ma teda ei tundnud. Ma ütlesin veel seda, et ma hoolin koertest, sest nad on truud ja ausad, ja mõned koerad on arukamad ja huvitavamad kui mõned inimesed. Näiteks Steve, kes käib neljapäeviti koolis, vajab toidu söömisel abi ega oskaks isegi keppi sulle kätte tuua. Siobhan palus, et ma seda Steve’i emale ei ütleks.

Siis saabus politsei. Mulle meeldib politsei. Neil on vormiriietus ja numbrid ja sa tead, mida nad tegema peavad. Tuli üks naispolitseinik ja üks meespolitseinik. Naispolitseinikul oli sukkpükstes vasaku pahkluu kohal väike auk ja keset auku punane kriimustus. Meespolitseinikul oli kingatalla külge kleepunud suur apelsinileht, mis turritas ühe külje pealt välja.

Naispolitseinik võttis proua Shearsil ümbert kinni ja talutas ta tagasi maja poole.

Kergitasin pead murult.

Meespolitseinik kükitas minu kõrvale maha ja küsis: “Kas sa sooviksid mulle rääkida, mis siin toimub, noormees?”

Tõusin istukile ja ütlesin: “Koer on surnud.”

“Niipalju sain ma isegi aru,” ütles ta.

Ütlesin: “Ma arvan, et keegi on selle koera tapnud.”

“Kui vana sa oled?” küsis ta.

Vastasin: “Olen 15 aastat, 3 kuud ja 2 päeva vana.”

“Ja mida sa täpselt aias tegid?” küsis ta.

“Ma hoidsin koera süles,” vastasin mina.

“Ja miks sa koera süles hoidsid?” küsis ta.

See oli keeruline küsimus. Ma tahtsin seda teha. Mulle meeldivad koerad. Ma jäin kurvaks, nähes, et koer on surnud.

Meespolitseinikud meeldivad mulle ka ja ma tahtsin küsimusele korralikult vastata, aga see meespolitseinik ei andnud mulle piisavalt aega, et õige vastuseni jõuda.

“Miks sa koera süles hoidsid?” küsis ta uuesti.

“Mulle meeldivad koerad,” ütlesin mina.

“Kas sa tapsid selle koera?” küsis ta.

Ma ütlesin: “Ma ei tapnud seda koera.”

“On see sinu hark?” küsis ta.

Ütlesin: “Ei.”

“Sa paistad selle pärast väga endast väljas olevat,” ütles ta.

Ta esitas liiga palju küsimusi ja ta esitas neid liiga kiiresti. Nad kuhjusid mu peas nagu pätsid selles vabrikus, kus onu Terry töötab. See vabrik on pagaritööstus ja onu Terry juhib viilutamismasinaid. Ja vahel ei tööta viilutaja piisavalt kiiresti, aga leiba tuleb muudkui juurde ja tekib ummistus. Vahel mõtlen ma oma ajust nagu masinast, aga mitte alati nagu leivaviilutamismasinast. Nii on lihtsam teistele inimestele seletada, mis seal sees toimub.

Meespolitseinik ütles: “Ma küsin sinult veel kord ...”

Veeretasin end muru peale tagasi ja surusin otsaesise jälle vastu maad ja tegin seda häält, mida isa nimetab oigamiseks. Ma teen seda häält siis, kui minu pea sisse tuleb välismaailmast liiga palju informatsiooni. See on nagu siis, kui oled endast väljas ja surud raadiot vastu kõrva ja keerad selle kahe jaama vahele, nii et sa ei kuule muud kui valget müra, ja siis sa keerad hääle hästi kõvaks, nii et muud sa ei kuulegi, ja siis sa tead, et oled väljaspool ohtu, sest sa ei kuule midagi muud.

Meespolitseinik haaras mul käsivarrest ja tõstis mu jalule.

Mulle ei meeldinud, et ta mind niimoodi puudutab.

Ja siis ma teda lõingi.